

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ateriapalveluiden järjestäminen 1.1.2027 alkaen

Kunnanhallitus 08.06.2026 § 206
35/02.08.00/2026

Päätösesitys Kunnanhallitus päättää, että
1) Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ateriapalvelut kilpailutetaan
2) kilpailutus tapahtuu avoimella hankintamenettelyllä
3) kilpailutusasiakirjat valmistelee vt. hyvinvointijohtaja
4) kilpailutusasiakirjat tuodaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi ennen kilpailutuksen aloitusta

Päätös Asia palautettiin valmisteluun ja puheenjohtaja veloitetaan kutsumaan ylimääräinen kunnanhallituksen kokous.

Käsittely Hyvinvointijohtaja selosti asiaa keskeytetyn kokouksen aikana.

Annika Kostamo esitti, että asia palautetaan valmisteluun ja kesäkuussa järjestetään kunnanhallituksen kokous asian ratkaisemiseksi. Valmistelussa hyödynnetään asiantuntijoita ja vertaillaan aidosti hintoja ja eri vaihtoehtoja. Valmistelussa tulee selvittää hinta koulun keittiön parantamisesta valmistuskeittiöksi. Mahdollisessa kilpailutuksessa tulee ottaa huomioon valmistuskeittiön tarjoamisen mahdollisuus. Valmistelua tulee täydentää oman tuotannon ja sidosyksikköhankinnan kustannuksien osalta. Kilpailutusasiakirjoja tulee valmistella. Tarja Kallio ja Eeva Airas kannatti esitystä. Puheenjohtaja tiedusteli, että kannatetaanko esitystä yksimielisesti. Esitystä kannatettiin yksimielisesti ja asia palautetaan valmisteluun

Marko Poikela esitti, että puheenjohtaja tulee velvoittaa kutsumaan ylimääräinen kunnanhallituksen kokous asian ratkaisemiseksi. Puheenjohtaja tiedusteli, että kannatetaanko esitystä yksimielisesti. Esitystä kannatettiin yksimielisesti

Perustelut

Kunnanhallitus on 20.10.2025 (§ 341) päättänyt, ettei nykyisen palveluntuottajan sopimukseen sisältyviä optiovuosia oteta käyttöön. Samalla hallitus päätti, että ateriapalvelut kilpailutetaan kevään 2026 aikana.

Hankinnan kohteena on kunnan ateriapalvelut. Sopimuskausi on 1.1.2027–31.12.2029, minkä lisäksi sopimukseen sisältyy kaksi (1 + 1) optiovuotta.

Kunnalla on mahdollista tuottaa ateriapalvelu omana toimintana, ostaa ateriapalvelut sidosryhmäyksiköltään tai kilpailuttaa ateriapalveluiden tuottaja. Alla olevassa taulukossa on verrattu Pelkosenniemen ja Kemijärven ateriahintoja nykyisen hintatason mukaisesti. Taulukkoon ei ole voitu laittaa sidosryhmäyksikkö Pojois-Lapin Ruoka Oy:n ateriatierian hintoja, koska Pohjois-Lapin Ruoka Oy ei ole voinut kuntien kanssa tehtyjen sopimusten salassapitoon liittyvistä syistä antaa tarkkoja hintoja palveluiden tuotteista.). Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n ateriahinta vaihtelee kunnittain, kunnan tekemien valintojen mukaan.

	Pelkosenniemi	Kemijärvi	
aamupala	2,20	1,90	päiväkoti

aamupala	4,50	-	tarjoiltu
lounas	6,90	4,10	päiväkoti
lounas	8,90	4,70	koulu
erityisruokalisä	2,00	0,20	päiväkoti
erityisruokalisä	2,00	0,60	koulu
välipala	2,20	1,40	päiväkoti
välipala	2,20	1,80	koulu
päivällinen	5,40	4,10	päiväkoti
erityisruokalisä	2,00	0,20	päiväkoti
iltapala	2,20	1,40	päiväkoti

Kemijärven kaupunki tuottaa ateriapalvelut omana tuotantona ja tuotannon hintaan vaikuttaa tuotettavien aterioiden määrä, joka on noin 960 aterialla / päivä. Pelkosenniemiellä aterioita tuotetaan noin 120 aterialla / päivä. Oman tuotannon aloittaminen tuottaa kustannuksia henkilöstön rekrytoinnin, lisääntyvän hallinnon ja tavarahankintojen kautta. Haasteen aiheuttaa myös se, että sopivan henkilöstön löytäminen on haastavaa.

Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n johto on puhelimitse antanut suuntaa-antavan hinta-arvion vertailun mahdollistamiseksi. Yhtiö arvio, että palvelun tuottaminen Pelkosenniemiellä kustantaisi noin 169 000 € / vuosi. Laskennassa käytetty koulupäivien määrää eli 190 päivää.

Hinta-arvio, 169 000 € / vuosi muodostuu seuraavasti:

- 1 HTV noin 35 000 € (yksi työntekijä on jo työssä)
- raaka-aineet n. 5 euroa / lapsi – 120 lasta keskimäärin, 114 000 €
- aamiainen, lounas, välipala ja iltapala
- kuljetukset Pyhälle n. 20 000 €
- hinta ei sisällä mm. erityistilaisuuksia, retkiruokia, päivällisiä päiväkodissa

Kunnan omana tuotantona laskettuna koulupäiviltä eli 190 päivää hinta on arviolta 202 750 €.

Hinta-arvio, 202 750 €, muodostuu seuraavasti:

- 1,5-2 HTV noin 52 500-70 000 €
- hallinnon kulut noin 15 000 – 20 000 €
- raaka-aineet n. 5 euroa / lapsi – 120 lasta keskimäärin, 114 000 €
- ainen, lounas, välipala ja iltapala
- kuljetukset Pyhälle n. 10 000 €
- hinta ei sisällä mm. erityistilaisuuksia, retkiruokia, päivällisiä päiväkodissa
- Hinta-arvion laskennassa käytetty vaihteluvälin keskiarvoa
- Hinnoissa on käytetty Lapin Ruoan raaka-ainehintoja eikä tässä vaiheessa ole tiedossa, millaisilla sopimuksilla kunta pystyisi raaka-aineet hankkimaan

Edellä oleviin arvioihin liittyen on syytä huomioida, että päiväkotitarjoaja varhaiskasvatusta 365 päivää vuodessa eikä tätä ole otettu huomioon laskennassa. Todettakoon, että päiväkodissa tulee koulujen loma-aikojen ulkopuolella n. 70-75 päivää, jolloin ruokaa tarjotaan. Satunnaisesti myös viikonloppuisin.

Paikallisten yrittäjien kanssa on käyty keskustelua, jossa on kartoitettu heidän halukkuuttaan osallistua ateriakilpailutukseen. Paikalliset yrittäjät ovat ilmaiseet halukkuutensa osallistua mahdolliseen kilpailutukseen ja

ovat indikoineet, että he todennäköisimmin pystyisivät tuottamaan palvelun nykyistä edullisemmin.

Omana tuotanto tuotettuna ateriapalveluissa ei tule todennäköisesti riittävässä määrin toivottua säästöä. Lisäksi omaan tuotantoon liittyy huomattavat henkilöriski, joten vaihtoehtoiksi jää hankinta Pohjois-Lapin Ruoka Oy:ltä tai kilpailutus.

Epävarmuus hankintalaissa mahdollisesti tapahtuvasta muutoksesta osaomisteisten yritysten palvelun ostoon ja siihen liittyvä lisäosakkeiden hankinta tukevat kilpailutusta.

Ateriapalveluiden järjestäminen on strategisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävä kokonaisuus. Päätöksellä on suoria ja välillisiä vaikutuksia paikalliseen yritystoimintaan, palvelurakenteeseen ja kunnan vetovoimaisuuteen. Tämän vuoksi lopullisen päätöksen tueksi on laadittu liitteenä olevat yritysvaikutusten ennakoarviointi, Pelkosenniemen kunnanhallituksen 3.2.2022 päättämä ennakkovaikutustenarviointi ja kuntaliiton suosittama ennakkovaikutusten arviointi.

Hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia (hankintalaki). Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ylittää sekä kansallisen kynnysarvon (60 000 €) että palveluhankintojen EU-kynnysarvon (216 000 €). Kynnysarvojen ylittyessä hankinnassa noudatetaan hankintalain mukaista EU-ilmoitusmenettelyä. Tätä lakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään.

Kilpailutus voidaan toteuttaa seuraavilla hankintamenettelyillä:

1. Avoin menettely: Hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen ja kaikki halukkaat toimittajat voivat jättää tarjouksen.
2. Rajoitettu menettely: Hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankintailmoituksen, johon halukkaat toimittajat vastaavat osallistumishakemuksella. Hankintayksikkö valitsee ehdokkaat, jotka kutsutaan jättämään tarjous.
3. Neuvottelumenettely: Hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen, johon halukkaat toimittajat vastaavat osallistumishakemuksella. Hankintayksikkö neuvottelee sopimuksen ehdoista valittujen toimittajien kanssa.

Kunta voi keskeyttää hankintamenettelyn hankintalain § 125:n mukaisesti, hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Kilpailuttamisessa on syytä käyttää apuna ulkopuolista asiantuntijaa, josta aiheutuu korkeintaan noin 5000 euron kustannukset.

Valmistelija vt. Hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine, puh. 0400 222 191

Esittelijä vt. Kunnanjohtaja Mikko Merikanto

Tiedoksi

Muutoksenhaku Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.